

Beograd, Bagda R

TOLMINSKI GLAS

GLASILC SLOVENSКИH DOMOBRAŃCEV „STRAŽE NA SOČI“

L.I.

5. avgusta 1944.

Št. 4.

Beograd
DOBRO PREMISLITE.

Veliko se je že govorilo o tem, kdo nosi glavno krivdo za razvoj in razmah komunistične revolucije na Primorskem. Kajti še nobena vojna do te, ki jo preživljamo danes, še ni tako na široko postavila vprašanja „Kdo je kriv?“, kot ravno sedanja. Revolucija namreč ne loči fronte od zaledja, ampak ji je sleherna vas, sleherno mesto, najbolj osamljena hišica „strateško važen objekt“. Kjerkoli se razbesni, pusti za seboj krvave sledi in kupa ruševin.

Žalostne usode Primorcev so v veliki meri krivi mnogi, tisti Primorci, ki so živeli za časa Italije v emigraciji. Kamorkoli so prišli, so nastopali kot „zastopniki in voditelji“ zasužnjenega naroda. Pa tudi živeli so dobro, kajti za taka zastopstva so bili v Beogradu in drugod prav lepi fondi. Pa to ni važno. Važno je zlasti to, da so prav ti ljudje sokrivi vsega gorja, ki je zadelo zavedno slovensko Primorsko po komunistični in zločinski „Osvobodilni fronti.“ Dejstvo je, da kljub izredno močni komunistični propagandi, Primorci ne bi šli v hribe, če ne bi bili tisti njihovi emigranti zavpili iz Ljubljane in drugod: „Vsi v OF! Ona je edina zastopnica slovenskih interesov! Primorci ne smejo zamuditi svojega časa! Bre samo za slovanstvo in ne za komunizem!“ Tako so ti ljudje s temi gesli zvabili mnogo fantov v heste, čeprav je ljudstvo samo spoznalo, da je OF izključno komunistična in da je nesmisel boriti se proti močno oboroženi nemški sili, kateri se na ta način daje samo prilika za represalije. Obstaja pa vprašanje, ali so emigranti to diktirali primorskemu ljudstvu zgolj zaradi tega, ker so bili dobro plačani od internacionale, ali pa so bili o komunizmu in OF tako slabe poučeni. Naj bo eno ali drugo; veliko krivdo nosijo vsekakor oni.

Razvoj OF je bil tukaj isti kot drugod. Najprej so se predstavili kot četniki, nato so se kmalu razkrinkali, da so komunisti. Sprva so trdi-

li, da se borijo za kralja Petra II., poznaje pa so mu celo prepovedali, da bi se še kedaj pokazal v Jugoslaviji, in ga zmerjali s „smrkavcem“. Potem so stalno spreminjali barvo in si nadevali krinko, kakršna jim je pač pristojala in s katero so mogli zapeljati čim več ljudi. Ko pa so se ljudje kljub vsemu začeli odtegovati OF, (kajti kdo bi bil rad komunist in kdo bi si želel boljševiskega raja), se je ta začela posluževati obsodb, likvidacij, groženj in sploh nasilja. V isto smer so šli s svoje propandendo. In danes? Samo še nasilje drži OF na nogah, kajti sicer bi se že davno zrušila.

A kljub temu nasilju, je zdravi del primorskega ljudstva ubral drugo pot. Proč od komunizma, je njegovo geslo. Začelo se je ustanavljati domobranstvo, ki je prava narodna slovenska vojska z enim samim ciljem: Zatreti komunizem in od vsakogar zahtevati pravice slovenskega naroda! Kljub blatenju in zmerjanju, da so domobranci izdajalci, stopajo danes primorski fantje z neomadeževano slovensko zastavo v sveto borbo proti komunizmu. Ljudje občudujejo te fante, ki jih je sama pesen, sneg in junštvo. Tisti pa, ki še stojijo ob strani, se bodo odločili, ko bo prepozno in bo narod sedil zločince - partizane. Vprašanje je samo eno: Ali Slovenec, ali komunist; ali življenje, ali smrt? Izbira je lahka. Nan je za življenje našega naroda, zato smo se odločili za borbo proti partizanstvu. Lustili smo družine, študije in službe in ni nas strah dati lastno življenje na oltar demovine. Zakaj? Povejte, zakaj? Ali morda zato; ker smo od okupatorja plačani? Za tri ste lir mesečno da bi postavljali svoje življenje v smrtno nevarnost? Ste blazni? Mislite, da se naše matere tako male vredne, da bi prodajale svoje sinove? Blazni, pomislite! Bi vi prodali svoje življenje za ne vem kako velik denar? Mislite, da imate sami sebe preveč radi. Torej, mora biti vzrok, da smo prijeli za orožje nekaj drugega, kot denar. Samo idealizem je, ki nas je postavil na branik demovine! Da, idealizem in spoštovanje do vseh nedolžnih žrtev, ki so jih pomorili največji sovražniki našega naroda - komunistični partizani, sta nam narekovala naše pot. Zavedamo se, da je to edina pot po kateri bomo rešili naš narod iz komunističnih zank in ga privedli v svetlo bodočnost, ko bosta vladala mir in bratrska ljubezen - v svobodi! Zato: Naprej zastava Slave...

Od vas pa zahtevamo, da ne stojite ob strani! Nekoč boste s ponosom gledali na svoje sinove - domobrance - in spoznali, da niso bili izdajalci, temveč rešitelji našega naroda. Kajti borba, ki jo sedaj bije cela Evropa, se bo končala s porazom boljševisma.

Domovina - mati.

Hodil po zemlji sem naši in pil nje prelesti...

Hodil od juga do severa, od vzhoda do zahoda, povsod očarljiva lepota in harmonija, povsod domača prijaznost in blagoslov. Morda je revna prelepa naša zemljica, morda so revni naši domovi, vendar kraj, kjer nam je zasijala luč življenja, ni brez bogastva, ne, preplavljen je z bogastvom, kakor ga ni na svetu nikjer; Silne gore stražijo slovenske domove, širno morje, slovensko morje nam odpira pot v svet, bistre vode se razlivajo po naših poljanah, jezera kakor biseri blestijo v gorskih dolinicah, veselo žgolijo ptičice, vmes pa

rajno donj pesem slovenskih fantov. Vse to sem videl in slišal in sem jokal od radosti. Pozdravljali so me hribčki in bele cerkvice na njih, slavnostno pesem mi peli zvonovi, pozdravljale so me doline, potoki in reke, prostrana polja - eno samo veliko morje, kjer žita valove, pozdravljali zeleni gozdovi in sočni nasadi. Eje sem doma, sem se vprašal; tu, ... tu, ... mi je šepetala vsaka bilka. Res, povsod, kakor nekoč doma ob žegnaniu... Sveta si zemlja slovenska in blagor mu komur plodiš.-

Z oljem mu lečiš razpokano dlan,
shrambe mu polniš in vina mu vračaš za znoj,
daješ sena in otave za vola, ki vlačil je brano,
hodil pred plugom in družno potil se z oračem;
točiš cveticam v čaše medu,...

Hodil po zemlji sem naši...Jokal sem, jokal od veselja in ljubezni. Mi je večje ljubezni od moje domovinske ljubezni. Vse bi bil dal za domovino, prav vse, ker bila mi je dom, bila lepa kot dehteča vrtnica, ker je bila slovenska...

Pa, oh, kaj se temi nebo?... Pridrveli so oblaki, ulil se je dež, blagoslov je izgubil, smrt je razgrnila svoj temni plašč...

Hodil po zemlji sem naši in pil nje bolesti...

Jokal sem, jokal od silne žalosti, ki se mi je vsesala v globino duše.

Silne gore še stražijo, še šumi naše morje, buči mogočno, buči pesem srdito in sovražno...

Reke še tečejo, ne zato da namakajo polja in mu dajejo življenja, zbirajo se v grozeče vrtince, da požro svoje sovražnike, ki jim ne puste mirnega teka in jati brez vzroka, prav iz zlobnosti in hudobije skušajo znova in znova zajeziti.

Bele cerkvice na gričkih so podrte. Nova vera uči, da jih je treba uničiti, gozdovi so posekani, travniki zapuščeni, polja pusta, ni ljudi, ki bi jih negovali.

Vasi so razdejjane in prazne. Mednarodni komunizem je prinesel ogenj in žveplo, da uniči našo slovensko zemljo. Povsod so velika grobišča, da, vsa Slovenija je en sam grob.

Jokal sem nad razbičano domovino, ki mi je bila nekoč mati, bila mi je najsvetejše, meni kot drugim, danes pa so jo oskrunili, mesto blagoslova božjega priklicali nanjo prokletstvo.

O, domovina. Za te imaš pripravljen le grob, globok grob, da ne bo sledu za njimi, temi tvojimi izkoreninjenci in odpadniki, ki so ti pripravili toliko gorja.

Nedolžne žrtve pa, žrtve za slovenske narodne svetinje in vero, katerih grobove je najti širom vse naše zemlje, lijejo blagoslov nate, o domovina, in se veselijo vseh, ki znajo ceniti njih žrtev, radujejo se nad dekleti, ki sadijo nageljne in rožmarin na njih grobove v večni spomin in opomin preostalim. Kri naših mučencev, borcev in žrtev za domovino, pravico, narod in Boga bo vzbrstela in že brsti, rodila bo plemenit sad, prinesla srečo in veselje, ki bo kot nekoč zasijalo vsem našim bratom slovenske krvi.

Ne moremo te okusiti mati domovina, le slutiti te moremo, kot iz daljave, kot iz tujine te kličemo, kot ne bi vedeli, da smo v tvojem osrčju, kot za gorami sanjamo o tvoji sreči, ki je naša sreča. Nepoznan notranji glas kliče nam in tebi, ko ti išče pot rešitve:

Da mi je ka zarjo blestečo pogledati
in kaj ljubega, dobrega ti povedati
v teh težkih dneh,
o domovina, ...

~~~~~

LIBRO E MOSCHETTO -- FASCISTA PERFETTO

To je geslo italijanske fašistične učeče mladine. Naši partizani, ki toliko vpijejo, da se borijo proti fašizmu, pa prav po opičje posnemajo celo njih gesla. Pod naslovom „S puško in knjigo“ poročajo v Slovenskem poročevalcu z dne 12. julija o stanju svojega šolstva. Opis mora razveseliti vsakogar, ki mu je pri sreči napredek naše mladine. Navedimo iz poročila par odstavkov/takole pravi/: V istrskem okrožju je 30 partizanskih šol. Na njih poučuje 33 učiteljev, od katerih je samo eden kvalificiran (to se pravi ima učiteljsko izobrazbo op.u.) vse ostalo so preprosta dekleta, ki gredo po končanem pouku delat na polje. Tudi na Primorskem je 168 učiteljev, ki imajo samo osnovno šolo, - koliko je kvalificiranih poročilo ne pove; najbrže nobeden. Enake razmere so tudi v Ljubljanski pokrajini, kjer še gospodarijo partizani. Tudi tu, navaja poročilo, je bilo treba pritegniti pomožne pomočnice.

Učni načrt je silno zanimiv in veliki pedagog Komenski se lahko gre skrivat pred partizanskimi učenjaki; „Učna snota“ je „partizani v vasi“; obrog te snote se naniza vse jezikovni, računski in drugi material. Za višje razrede je učna snota „vzhodna fronta“. Na to se nanisa vse zemljepisno, zgodovinsko, jezikoslovno, računsko in drugo učno snov.

Starši so res lahko veseli nad učitelji in nad poukom, ki mora biti res na pedagoškem višku, kot zatrjuje Poročevalec, tako da zaključek: „Con libro e moschetto - partigiano perfetto“, popolnoma odgovarja stvarnemu stanju.

NAJVEČJA IN PRVA NALOGA VSAKEGA ZAVEDNEGA SLOVENCA JE , DA POMAGA

ČRVA, KI SPOBJEDA KORENINE NAŠEMU NARODU - KOMUNISTIČNO OP

Ghiarie di Bonate.

Adelajdina mama je nekaj slišala od sosed, da se njeni hčerki prikazuje Mati Božja. Nevoljna radi tege govoričenja, pokliče k sebi Adelajdo. Bilo je okrog poldneva 15. maja. Takole ji reče: „Ali se ne sramuješ, da se tako grdo lažeš?“

„Ne mama, jaz se ne lažem, resnično sem videla Mater Božjo.“

„No, kaj ti je pa povedala?“

„Rekla mi je, da naj se ne bojim, ker je ona Mati Božja, da, če bom pridna, bom postala nuna.“

„In kaj ti je še povedala?“

„To, da naj povem hudobnim materam, da ne smejo več delati grdih grehov, da morajo moliti in delati pokoro. Le tako bi one izprosile od Boga to milost, da bi se končalo trpljenje, ki nas sedaj tare. Tudi to mi je naročila, naj se vrnem na kraj prikazovanja devetkrat zaporedoma, do 21. maja.“

Okrog šeste ure popoldan, je Adelajdo neka skrivnostna sila gnala na njen dragi kraj. S seboj je hotela imeti le tiste otroke, ki so se pripravljali - kakor ona - na prvo sveto obhajilo. A za njimi so šle neopažene tudi neke žene iz vasi, da bi videle na svoje lastne oči, kaj se bo zgodilo. Opazovale so otroke iz smrekovega gozda. Videle so, da je Adelajde nekaj časa molila, potem pa je obstala kot očarana. Pri tem tretjem videnju je vprašala Marijo, kakor so ji drugi naročili, kdaj se bo končala vojna. Mati Božja je ponovno ztrdila, da bo vojno kmalu konec, če bodo ljudje molili in se pokorili. Adelajde je pripovedovala tudi to, da je videla Mater Božjo s sklenjenimi rokami, s rožnim vencem med prsti, in s dvema golobicama na njih. S prsti pa je kazala številko 2. Bajè, da je Adelajde sama razlagala, da pomeni številka 2 čas, ki bo še trajal do konca vojne. Zato so nekateri mislili, da bo vojno konec čez dva meseca (okrog 15. julija). Sedaj pa pravijo, da bo konec čez dva letna časa (v jeseni), nekateri celo čez dve leti...

Četrty dan (16. maja) so hoteli prevarati malo Adelajdo, da bi ne šla na kraj prikazovanja. Rekli so ji, da je komaj pete ura (medtem ko je bilo že skoraj šest). Pokazali so ji tudi uro napačno naravnano. Adelajde pa je z vso odločnostjo odgovorila: „Se že bliža šesta“ in je šla. Tokrat ji je Marija zaupala neko skrivnost, ki bi jo morala deklica razodeti le sv. Očetu, ali pa škofu v Bergamu.

Ko so to zvedeli, so jo peljali na škofijo. Tam so prišli do nje neki duhovniki in so ji rekli: „Saj ni treba, da greš prav k škofu taka kot si. Povej kar nam, kar bi rada njemu povedala, mu bomo že mi sporočili.“ „Ne, tega ne smem,“ je odgovorila Adelaide, „moram povedati njemu samemu.“ Prišli so k njej še trije duhovniki. Eden izmed teh je bil škof, toda tako preprosto oblečen, da se ni v ničemer razlikoval od drugih duhovnikov. „Torej, povej nam že tisto skrivnost“, ji je rekel eden izmed njih. „Ti nisi škof!“ mu je odgovorila Adelaide. Isto tudi drugim duhovnikom. Ko se obrne do škofa pravi: „Ti si škof“, pa ga še ni nikoli videla! Kačudeni so se spogledali vsi. „Dobro“, je rekel škof, skoraj brezbrizno, „kaj imaš tako važnega povedati?“ „Tukaj med drugimi ne smem govoriti,“ je odgovorila deklica.

Med štirimi očmi je v kratkem razgovoru razodela škofu skrivnost, kakor ji je naročila mati božja. Nato je Adelaide odšla domov in željno čakala šeste ure naslednjega dne...

(Se nadaljuje)

N A G R A D N A U G A N K A

"Partizanski dnevnik" -- da to ni dnevnik v poštenem jeziku, ampak listič ali nekaj lističev, ki se kar tako imenujejo, smo že zadnjič povedali -- z dne 30. junija piše na strani 4 dobesedno tole:

"V o l i t v e n a F r i m o r s k e m. Volitve so se vršile v nadaljnih štirih okrožjih in sicer v sedemnajstih edinicah. Volivni rezultati so sledeči: 99%, 100%, 99.23%, 97.78%, 100%, 98.93%, 100%, 98.80%, 98.24%, 93%, 96.77%, 96.04%, 97.22%, 95.85%. Tretje število predstavlja povpreček za tri edince."

Tako! To piše "Partizanski dnevnik" pod naslovom Volitve na Frimorskem, nič več in nič manj. Da ne pozabimo: kakor v komunističnem jeziku "brigada" ni brigada, "divizija" ni divizija in "korpus" ni korpus, tako pri njih tudi "volitve" niso volitve, kakor se to v poštenem jeziku razume, ampak je to ena izmed mnogih komunističnih prireditev, ki se kar tako imenuje. To so "volitve" in kdor ne verjame, je "izdajalec" in -- bumf po njem!

Mnogin, tudi pismenin, se ob takih partizanskih poročilih milo stori in tožijo: "Joj, kako so srečni v "osvobojenem" ozemlju! Že volijo! Taka demokracija! Mi pod "okupatorjem" in domobranci pa..." Zlasti v Gorici in Kanalu je menda še mnogo takih pismenih analfabetov, ki bi bili radi čimprej "osvobojeni", da bi volili, volili...

Mi pa ob tem "uradnem poročilu" razpisujemo nagradno uganko in sicer:

1. Kje so bile te volitve; 2. Kaj so "volili": ali župane, ali verske referente, ali rablje, ali občinske konjederce ali kaj; 3. koliko je bilo volivnih upravičencev, koliko volivnih udeležencev; 4. koliko je bilo kandidatov, koliko jih je prodrlo in katerih strank, koliko pa propadlo; 5. kaj pomenijo gornje številke. -- Ti podatki se namreč zde nujno potrebni, da si bomo sploh kaj znali predstavljati pod naslovom: "Volitve na Frimorskem".

10.317 pravih rešitev bo nagrajenih in sicer: prva z nagrado 10.317 Lir v "Okupatorjevi" valuti, druga 10.316 Lir v enaki valuti, tretja 10.315 Lir... itd. Vrstni red rešitev se bo določil z volitvami. Sredstva za te nagrade se vzame iz narodnega preneženja.

Rešitve je poslati na naslov: Hudi Kljukec, Tolminska jama, pritličeje.

P A R T I Z A N I B I S E R A D I P R E L E V I L I V

" D O M O B R A N C I "

Tovariši so vedno v zadregi, kako naj prav zaprav imenujejo svojo hrabro vojsko. Pri nas so se predstavili pred dobrima dvema letoma kot "četniki", z narodno trebojko, češ da se borijo proti Savojscem za Jugoslavijo, ker so dobro vedeli, da bodo le tako uspeli. Šele pred slabim letom so se prelevili v partizane in dvignili na oltar rdečo zvezdo.

Ker jim je sedaj začela spet slaba presti, se hočejo vnovič otresti svojega pravega krstnega imena. Pred par tedni so vrgli v svet novice, da so vojaki kralja Petra II. Sedaj, ko so se ljudje oklenili domobrancev, pa zahtevajo, da naj se ime partizan spremeni v "domobranec".

"Domobranci smo mi, ki se borimo v gozdovih. Mi se res borimo za domovino." Dobesedno po Slovenskem poročevalcu z dne 14. junija, str. 3.

ZANIMIVO ZA VSE.

TOLMIN: Znani tolminski visokošolec je pred kratkim odšel v Padovo, češ da je tam v nemški službi. Izkazalo se je z vsemi potrebnimi dokumenti (ponarejenimi seveda!!!). Zvečeli pa smo, da je prišel samo do Benetk in se tam skriva pri svojih prodnikih. No, to še ni hudo. Hudo pa je to, da je ta mladi slovenski inteligent, v katerega domovina stavlja toliko upanj, izjavil, da njemu ni nič nar narod, pač pa lastni trebuh. Gospa, tujerodka, ki je to pripovedovala, se je tega fanta z gnusom spominjala. Gotovo bolj cenimo naš narod, kot naš zavedni visokošolec. Uboga domovina, če bi imela dosti tako "vrlih" sinov! Ob času plačila tudi taki ne bodo pozabljeni!

O t r o š k a p r i r e d i t e v: Peteklo nedeljo je v kino-dvorani kar vse šumelo. Kdo bi si mislil! Folio dvorana ljudi! Ne samo mamice, tuji otroci in fantje in vojaki so prišli gledat. Malčki pa, saj ne bi verjeli, so se tako odrezali, kot se imajo samo še v Ljubljani. Pri tem so čutili globoko hvaležnost do gg učiteljc in učiteljev, ki so tolminske malčke naredili za prave slovenske učence. Ganljivo je bilo tudi, ko je ob koncu vsa dvorana stoje zavela: Hej, Slovenci...

Pri tem vas, vse OFarje, vprašamo, ali je to tudi eden izmed mnogih nasinov, s katerim mi pravi Slovenci vzdajamo svoj narod, kar vi vedno trdite! Ali ni naša šola prava, saj je taka, kot jo imajo vsi pametni ljudje na svetu? Ali je morda tista šola, kjer uče nedolžne otroke: "naš bog so rop, požig, umor" pravilnejša? Kaj boste rekli?

IDRIJA: Na Idriji ob Bači so v prejšnjem tednu partizani počakali na avtobusni postaji Breščak Stefa, trgovca iz Kanala. Aretirali so ga in nato ubili.

CVET: 28. julija so partizani

strelili zelo uglednega gostilničarja in trgovca iz Bovca medtem ko je kosil seno, g. Izidorja Ostan.

MARIJINO CELJE: V Marijinem Celju nad Kanalom je pokopan bivši poslanec Srebrnič, o katerem je "Tolminski glas" poročal, da je ušonil. Z njim je pokopanih še pet rdečih voditeljev iz Brd. Vest o Srebrničevi smrti je "Tolminski glas" prinesel 14 dni prej kot ostalo časopisje. To je dokaz, kako dobre informacijske zveze ima, in ni čudno, če je zanimanje zanj toliko, da ga vselej premalo natisnemo.

NEMŠKI RUT: Te dni so se vršile volitve v Nemškem rutu. Kot je bilo razglašeno, so imele volivno pravico vse osebe, z d r a v e g a u m a, ki so dopolnile 18 let. Veliko pa je bilo razočaranje, ko so občani pregledali volivne imenike. Bilo je izpuščenih toliko volivnih upravičencev (ki po tovariške niso pričistem), da bodo morali v rdeči republiki zgraditi v vasi posebno umobilnico.

SV. LUCIJA: "Tolminski glas" je v drugi številki na strani 7. objavil, da je nek tamošnji študentek imenoval domobrance s svinjami. Ker pa smo resnicoljubni in nočemo nikomur delati krivice, popravljamo to izjavo v toliko, da je dejal: "Glejte jih, domobranske barabe!" Toliko v vednost vsem, da nebi utegnili kdo napačno soditi.

Z a p l e n j e n i v o l i . X
Strah vsega tolminskega je obveščevalc VOS-a na St. Viški gori, sin tukajšnjega sovaščana. Poleg vohanstva in špijonstva je njegova glavna naloga ropanje, v katerem je prvi mojster. Imel je bajžo za novince že večkrat specijelni tečaj, kjer jim je uril v tej častni obrti. Pred kratkim je bil zaključen tovrstni tečaj, in nekaj učencev je bilo poslanih na preizkušnjo v gozdove pri Flavah. Če vam bojo, kaj znajo. Novopčeni

tovariši, mojstra vredni učenci
 so se z vso vnetostjo vrgli takoj
 prvi večer na delo. Prilika se jim
 prav kmalu ponudila. Po cesti
 od Sv. Lucije proti Gorici priže-
 ne par dobro rejenih volov neki
 smet. Ne bodi len, jih tovariši
 odpeljejo v gozd in se s ponosom
 predstavijo splenom učitelju. Ko
 komisar pregleda plen, mu zastane
 srca od začudenja. Vgotovil je nam-
 reč, da so volji last njegovega o-
 četa. Pravijo, da je pošteno zaklel.

KRAS : V Opatjem selu je bil
 ubit komandant Krasa, znani lepote-
 teč Jožef, ljubimec terenke in ku-
 rirk. Pokopan je v Renčah. Smrt je
 pri partizanih segla kar po večjih
 glavah!

GRAHOVO : Tamošnji domobranci
 so s svojim vodstvom pri vseh lju-
 deh izredno priljubljeni. Kako tudi
 ne! Saj ljudje spoznajo v teh fan-
 tih moč dela, požrtvovalnosti in
 prave slovenske vojake v borbi pro-
 ti komunizmu. G. višjemu naredniku
 pri njegovem požrtvovalnem delu
 želimo kar največ uspeha, ljudem
 pa še enkrat jasno povemo: Samo
 naša pot je edino prava!

Zanimiva : Znani terencec
 sosednje vasi je prišel potožiti,
 da so mu partizani odnesli 4 kg so-
 li in 20 kg fižola. Ko so mu pred
 odnom partizani nasilno odpeljali
 vna, ni prišel povedat na orožni-
 ko postajo, kajti sin ni važen.
 Važen je samo fižol in sol! Kako
 morete potem zahtevati od vaših
 strok, da bi bili boljši, kot ste
 vi sami!?

KANAL : Tam partizani govorijo,
 da bo konec vojne 8. septembra.
 Pravijo, da bodo oni do tedaj ka-
 pitulirali. Čim prej, tem bolje za
 vse!

PCNIKVE : Imamo dvoje zanimi-
 vih pisem. Prvega piše Albina preko
 tovarišice Nade iz Tolmina svojemu
 tatu tovarišu Simonu. Tam piše: "...
 ko bom lahko jaz vsakoliko časa
 bom prišla tja nosla s seboj

hleb kruha, ker tukaj ga ni za dobiti.
 Reci Mami (to je krsna botra opju.),
 da pridem v nedeljo jaz tja in še e-
 na tovarišica. Sem že pravila njej, da
 bova spala oba na eni postelji...."
 Tako dobesedno v pisemu. Preveč je, da
 bi vse citirali. Dovolj je, da je,
 da sta lakota in nemorala pri parti-
 zanih nekaj vsakdanjega.

Tudi drugo pismo je zelo zanimivo.
 Če kdo želi, bi lahko oba originala
 ogledal v uradništvu.

PEČINE : Degradiran komisar.
 Znanega večkratnega morilca in tero-
 rista Klemenčič Alojzija so bili ce-
 lo partizani prisiljeni degradirati,
 od "visokoga komisarskega položaja"
 na navadnega redova, ker je le pre-
 več klevetal in lažnjivo denunciral.
 Kaj bi se bilo šele z njim zgodilo,
 če bi tovariši zvedeli, da se je po-
 lastil kar troh pošiljk. Kam je dal
 vsebino ne vemo, pač pa vemo, da je
 iz ovojev oblekel za praznik vso dru-
 žino. Ker je prikrivanje in kraja par-
 tizančkega (ne drugega) blaga kazni-
 vi s smrtno kaznijo, smo radovedni,
 kako se bo komisar zagovarjal, zlasti
 ker je proti drugim silno strog in
 vedno javno in vneto zagovarja misel,
 da je treba 70% aktivnih partizanov
 pobiti, ker so nevarni.

DVE ZUNANJEGA SVETA, NI SKRBITA
PARTIZAN: 1. Jugoslovanski veleposlan-
 nik v New Yorku, Fotič je odstopil,
 češ da se ne strinja z novo jugoslo-
 vansko vlado v Londonu, ker je bila
 diktirana iz Moskve. 2. Vedno bolj
 naraščajoč spor med Angleži in Rusi
 zaradi poljskega vprašanja in to, da
 je Eden izjavil, da novega poljskega
 odbora v Moskvi ne prizna, ker da je
 edina legitimna begunska vlada, poljs-
 ska vlada v Londonu. (Oboje po Aarja
 Zeitung)

PRAPRETNO : Volili so novega župana, a ljudje so
 se vsi poskrili. Rekli so, da partizan-
 skega župana ne marajo. Partizani so
 jih hoteli s puškami gnati na volišče.
 To vam je "demokracija"!!!

ANJA : Pervanje iz
 Prapretne je dobej samo v Cerknem
 obsodila 97 nedolžnih ljudi. Vsi so po-
 kopani v bližnjih gozdovih. Gorje...